

Prøver – Evaluering – Undervisning

Sløjd

Maj-juni 2008

Ved fagkonsulent Bo Ditlev Pedersen

Prøveoplæggene

Den beskikkede censor bedømmer generelt, at prøveoplæggene er gode, og at eleverne får mulighed for at sætte sit individuelle præg på produktet. På én af skolerne afspejler prøveoplæggene, at eleverne har arbejdet meget med designprocessen. Det er godt at se, at designprocessen (ide – planlægning – gennemførelse – evaluering) er en indarbejdet proces i sløjdundervisningen, fordi det giver eleven indsigt og færdigheder i at arbejde med håndværk. Det er naturligt i en vis grad, at megen sløjdundervisning sætter fokus på slutmålene inden for ”design og produkt”, da mange elever er fokuserede på, at de ting de fremstiller i sløjd skal kunne bruges til noget. Der er derfor en tendens til, at der i sløjdundervisningen vægtes meget tid til disse slutmål. Det er udmærket, at eleverne er glade for denne del af undervisningen, men det må ikke medføre, at de andre slutmål får en mindre prioritet. Derfor skal slutmålene ”materiale- og værktøjskendskab”, ”kulturteknikker” og ”skabende processer” også indgå klart i prøveoplæggene, således at eleverne ved, hvad de bliver bedømt på, og censor ved, hvilke områder eleverne har arbejdet med – og i hvilken grad. Dette skulle gerne skinne igennem i prøveoplæggene.

Undervisningsbeskrivelserne

Det er lidt forskelligt, hvor udførlige undervisningsbeskrivelserne er udformet. Der er en tendens til, at der forekommer en sammenblanding af CKF'er og organisationsformer i undervisningen. Det er ikke vigtigt for censor at vide, hvilket fysisk sted eleverne har arbejdet, fx huggehusarbejde, men alene at eleverne har arbejdet med denne arbejdsform inden for ét af hovedområderne. Dermed kan den beskikkede censor hurtigt vurdere, om opgivelser og undervisningsbeskrivelser følger kravene i Fælles Mål.

Undervisningsbeskrivelserne skal tage udgangspunkt i de faglige områder, der står i Fælles Mål, og eksaminator skal derfor grundigt beskrive, hvilke konkrete faglige emner inden for hovedområderne eleverne er blevet undervist i.

Den beskikkede censor havde på sine besøg indtryk af, at eleverne ikke havde fået udleveret den kopi af undervisningsbeskrivelserne, som de har krav på, jf. bekendtgørelse nummer 351 af 19. maj 2005, § 6: ”Det påhviler institutionens leder at gøre eksaminanderne bekendt med, hvilke mål og krav der væsentlige for prøverne”.

Stk. 2: ”Institutionens leder skal sørge for, at eksaminanderne i god tid orienteres om praktiske og proceduremæssige forhold”.

Eleverne skal altid have udleveret undervisningsbeskrivelserne, så de ved, hvilket grundlag de går til prøve på.

Hvordan forløb prøveafholdelserne?

Orden og overskuelighed i lokalet

Skolernes prøvelokaler i sløjd er af en god standard. Den beskikkede censor skriver i sin tilbagemelding, at lokalerne er overskuelige og ryddelige. På alle skolerne er maskinerne i god stand og lever op til de gældende forskrifter til indretning af lokaler og sikkerhedsudstyr.

Det nødvendige udvalg af værktøj, redskaber og materialer

Tilbagemeldingen fra sløjdpøverne er, at der er det nødvendige værktøj, redskaber og materialer, og det er i en god kvalitet. Det er vigtigt, at disse forhold er i orden, både i den daglige undervisning og under prøveafholdelsen. Det medfører en højere motivation hos eleverne, når de ved, at for eksempel det værktøj, de bruger, er i en god stand, således at dette afspejler sig i deres produkters udseende og funktionalitet.

Elevernes forberedelse prøven

Generelt er eleverne klar til sløjdpøven, men de arbejder ud fra ret forskellige grader af indstilling, motivation og selvstændighed. Det er vigtigt, at den daglige undervisning motiverer eleverne til at gå til sløjdpøven, da den er frivillig. Eleverne bør opleve det som en naturlig afslutning på et læringsforløb inden for sløjd. Desuden får eleverne en faglig evaluering, som de kan bruge uden for grundskolen, for eksempel i forbindelse med praktikpladssøgning inden for erhvervsuddannelserne. Dermed kan sløjdpøven også være et springbræt i elevernes videreuddannelse. I den forbindelse har læreren en særlig formidlingsopgave i forhold til prøveafholdelsen. Læreren skal beskrive, hvordan en prøve i sløjd forløber. Mange af tilbagemeldingerne fortæller, at eleverne synes, at det er en behagelig form for prøve, hvor de langt hen ad vejen selv styrer, hvordan de vil løse den stillede opgave.

Lærernes forberedelse til prøven

Den beskikkede censor skriver i én af tilbagemeldingerne, at læreren er meget motiveret for at ”rykke” med disse elever. Det har været en stor opgave og udfordring at motivere eleverne til arbejdet gennem et skoleår med syv lektioner ugentligt. For nogle af eleverne har faget været et valg, som er truffet ud fra udelukkelsesprincippet. Denne tilbagemelding viser med al tydelighed, hvor stor en rolle lærerens eget engagement i faget spiller for eleverne. Disse elever ser deres lærer som et forbillede på en god håndværker, der kan sit kram, og som er nærværende for eleverne.

Elevernes brug for hjælp undervejs

Eleverne har også forskellige behov for hjælp. Det er i orden, at eleverne får praktisk hjælp under prøveafholdelsen, for eksempel ved at en anden elev holder et stykke træ, mens eksaminanden selv saver træet over. Hjælpen må ikke have afgørende indflydelse på produktets kvalitet og dermed også bedømmelsesgrundlaget. En del af eleverne har en plan for prøveforløbet, og det kan konstateres, at de er vant til at begå sig i et værksted.

Hvorvidt eleverne blev færdige med deres planlagte opgave

Det er lidt forskelligt, om eleverne bliver færdige med deres produkter. En enkelt elev kom stort set ikke i gang med opgaven. Flere af eleverne nåede dog så langt, at det var muligt at samle produktet. På denne baggrund må det understreges, hvor vigtigt det er, at læreren er i stand til at vurdere elevens forudsætninger for den stillede opgave. Eleverne bør have tilstrækkelige håndværksmæssige færdigheder, så det ikke er dette, som forhindrer dem i at færdiggøre deres produkter. Eleverne kan med fordel i undervisningen lære om planlægning af tidsforbrug, så tiden ikke løber fra dem under prøveafholdelsen.

Elevernes mundtlige redegørelse

Prøverne afsluttedes med, at eleverne individuelt forklarede, hvad der var gået godt, og hvad de ville ændre på baggrund af deres erhvervede erfaringer, og hvilke nye ideer de havde fået undervejs.

Eleverne uddybede den mundtlige redegørelse ved at forklare, hvad de ville forbedre på deres produkt, for at dette skulle være 100 % i orden. Deres valg af projekt, materialer, samlingsformer m.m. havde de begrundet under arbejdsprocessen.